

V/v triển khai kiểm tra "một cửa một lần dừng"

Hà Nội, ngày 13 tháng 03 năm 2012

Kính gửi:

- Bộ Giao thông vận tải (Ủy ban tạo thuận lợi quốc gia);
- Bộ Ngoại giao (Vụ Tổng hợp Kinh tế).

Thực hiện Bản ghi nhớ giữa Chính phủ Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa và Chính phủ Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam về bước đầu thực hiện CBTA tại cặp cửa khẩu Lào Cai – Hà Khẩu (ký ngày 20/3/2007), Bản ghi nhớ giữa Chính phủ Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào và Chính phủ Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam về bước đầu thực hiện CBTA tại cặp cửa khẩu Lao Bảo – Đen Sa Vann (ký ngày 25/3/2005), Bản ghi nhớ giữa Chính phủ Vương quốc Campuchia và Chính phủ Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam về bước đầu thực hiện CBTA tại cặp cửa khẩu Mộc Bài – Ba Vet (ký ngày 6/3/2006), Bộ Tài chính (Tổng cục Hải quan) đã tích cực triển khai thực hiện công tác kiểm tra một lần dừng trong lĩnh vực hải quan theo mô hình đã được thống nhất tại các Bản ghi nhớ (sau đây gọi tắt là MOU) nói trên. Kết quả thực hiện Kiểm tra một lần dừng trong phạm vi công tác hải quan tại các cặp cửa khẩu đã được triển khai như sau:

1. Cặp cửa khẩu Lào Cai – Hà Khẩu:

1.1 Lộ trình thực hiện:

Bản ghi nhớ giữa Chính phủ CHND Trung Hoa và Chính phủ CHXHCN Việt Nam về bước đầu thực hiện CBTA tại cặp cửa khẩu Lào Cai – Hà Khẩu (Bản ghi nhớ), ký ngày 20/3/2007, quy định mô hình kiểm tra một lần dừng tại cặp cửa khẩu này được thực hiện như sau:

- Giai đoạn 1: Thực hiện các biện pháp chính nhằm tạo thuận lợi cho việc làm thủ tục qua biên giới, bao gồm cả việc thực hiện kiểm tra một cửa. Thời gian bắt đầu thực hiện: 30/9/2007

- Giai đoạn 2: thực hiện mô hình kiểm tra một lần dừng như được quy định tại Phụ lục 1 của Bản ghi nhớ, sau khi hoàn thành việc chỉnh sửa một số quy định luật pháp liên quan đến việc cho phép công chức của hai nước thực hiện công vụ trên lãnh thổ của phía Bên kia.

1.2 Thực tế triển khai:

- Giai đoạn 1: Ngay trong thời gian đàm phán, phía Việt Nam đã thực hiện kiểm tra theo mô hình một cửa như khái niệm của GMS: Hải quan, Kiểm dịch, Xuất nhập cảnh làm việc trong nhà liên hợp tại cửa khẩu Lào Cai. Như vậy, trong thực tế Việt Nam đã thực hiện giai đoạn 1 trước thời hạn 30/9/2007 đã được thống nhất tại Bản ghi nhớ.

- Giai đoạn 2: Chưa được thực hiện vì lý do tại mục A A1 (ii) của MOU ghi nhận: việc các cơ quan chức năng của hai Bên phối hợp thực hiện một cách đồng thời thủ tục qua biên giới tại khu vực kiểm tra chung sẽ được tiến hành sau khi có sự sửa đổi luật pháp quốc gia, nếu cần, để đảm bảo cho phép công chức của hai nước được thực hiện công vụ trên lãnh thổ của Bên kia. Kiểm tra một cửa và một lần dừng sẽ được tiến hành theo mô hình được ghi nhận tại Bản đính kèm 1 của MOU. Tuy nhiên, hai Bên, với sự chấp thuận của NTFC của hai nước, cũng có thể xem xét việc áp dụng một trong các mô hình kiểm tra được nêu tại điều 4, phụ lục 4 của CBTA. Cho tới nay phía Trung Quốc chưa thông báo về việc luật pháp Trung Quốc đã được sửa đổi phù hợp với việc thực hiện kiểm tra một cửa, một lần dừng theo mô hình đã được ghi nhận tại Bản đính kèm 1 của MOU hay chưa, mặc dù phía Việt Nam đã nhiều lần đề nghị Bên cho biết vấn đề này (thông qua kênh Ủy ban Liên chính phủ Việt Nam – Trung Quốc).

2. Cặp cửa khẩu Lao Bảo – Đen sa vẫn:

2.1. Lộ trình thực hiện:

Bản ghi nhớ giữa Chính phủ CHDCND Lào và Chính phủ CHXHCN Việt Nam về bước đầu thực hiện CBTA tại cặp cửa khẩu Lao Bảo – Đen sa vẫn (Bản ghi nhớ), ký ngày 25/3/2005, quy định mô hình kiểm tra một lần dừng tại cặp cửa khẩu này được thực hiện như sau:

- Bước 1- Hải quan hai nước phối hợp thực hiện kiểm tra thực tế hàng hóa tại khu vực kiểm tra chung. Thời hạn thực hiện: 30/6/2005.

- Bước 2: Hải quan hai nước phối hợp thực hiện đầy đủ thủ tục và công tác kiểm tra hải quan tại khu vực kiểm tra chung. Thời hạn thực hiện: 30/6/2006.

- Bước 3: Hải quan, cơ quan Kiểm dịch, Y tế của hai nước phối hợp thực hiện đầy đủ thủ tục và công tác kiểm tra thuộc chức năng tại khu vực kiểm tra chung. Thời hạn thực hiện: 31/12/2006.

- Bước 4: Hải quan, cơ quan Kiểm dịch, Y tế, Xuất nhập cảnh hai nước phối hợp thực hiện đầy đủ thủ tục qua biên giới tại khu vực kiểm tra chung. Thời hạn thực hiện: 30/6/2007.

2.2. Thực tế triển khai

- Bước 1:

Theo sự ủy quyền của Tổng cục Hải quan Việt Nam và Lào, ngày 12/6/2005, Hải quan tỉnh Quảng Trị (Việt Nam) và Hải quan tỉnh Savanakhet (nay là Hải quan

Vùng III - Lào) đã ký Biên bản làm việc về triển khai thực hiện bước 1 kiểm tra hải quan một lần dừng.

Thực hiện Bản ghi nhớ cấp chính phủ và những thỏa thuận có tính kỹ thuật nghiệp vụ tại Biên bản làm việc giữa Hải quan hai tỉnh Quảng Trị - Savanakheth, bước 1 của mô hình Kiểm tra một lần dừng bắt đầu được thực hiện tại Lao Bảo – Đen sa vắn từ 30/6/2005.

Qua hơn 6 năm thực hiện, Hải quan 2 nước Việt - Lào đã phối hợp tiến hành kiểm tra thực tế hàng hóa cho 6.091 tờ khai (trong đó có 5.559 tờ khai xuất khẩu, 532 tờ khai nhập khẩu) với trọng lượng hàng hóa 3.385.444 tấn (XK: 237.378 tấn; NK: 3.148.066 tấn), kim ngạch 95.845.668 USD (XK: 53.091.086 USD; NK: 42.754.582 USD). Thời gian thông quan cho một lô hàng kiểm tra chung đã được giảm đáng kể. Năm 2006, tính trung bình, thời gian thông quan cho một lô hàng xuất khẩu là 20-30 phút; lô hàng nhập khẩu là 30 – 45 phút. Năm 2011, các chỉ số này là 10 – 15 phút và 20 – 30 phút.

- Bước 2:

Để chuẩn bị cho việc thực hiện bước 2, ngày 4/1/2007, Hải quan hai nước đã ký Thỏa thuận về triển khai bước hai mô hình Kiểm tra một lần dừng tại Lao Bảo – Đen sa vắn. Tuy nhiên, tại thời điểm đó cơ sở vật chất tại cửa khẩu Đen sa vắn chưa đáp ứng yêu cầu công tác của kiểm tra một lần dừng, nên trong thực tế Hải quan hai nước chưa triển khai thực hiện bước 2

Tại cuộc họp thường niên giữa Hải quan hai nước (8/2011), Tổng cục trưởng Hải quan hai nước đã thống nhất giao Hải quan Quảng Trị (Việt Nam) và Hải quan Savanakheth (Lào) thảo luận và thống nhất báo cáo Lãnh đạo Hải quan hai nước trong tháng 2/2012 về khả năng triển khai thực hiện bước 2 mô hình Kiểm tra một lần dừng tại Lao Bảo – Đen sa vắn.

Hiện nay, cơ sở vật chất tại Lao Bảo chuẩn bị cho triển khai bước 2 như sau: đã bố trí 02 phòng làm việc trong nhà ga kiểm soát, 01 bộ làm việc tại khu nhà kiểm tra chung cho phía các cơ quan cửa khẩu Đen sa vắn. Khu kiểm tra chung đã được mở rộng, nền được trải bê tông nhựa và bê tông xi măng chịu tải lớn. Khu nhà kiểm tra chung có mái che phục vụ việc kiểm tra thực tế hàng hóa đã hoàn thành và đưa vào sử dụng. Hệ thống mạng nội bộ đã kết nối trong khu vực Lao Bảo và kết nối giữa hai khu vực kiểm tra chung của hai cửa khẩu. Các máy trạm được bố trí đầy đủ cho hầu hết các vị trí công tác. 01 máy soi container Cab 2000, công suất 2,5 MeV đã được lắp đặt và vận hành tốt tại khu kiểm tra chung đặt tại Lao Bảo. Đã có 04 máy soi hành lý được lắp đặt và vận hành tốt. Hệ thống cân điện tử đã được lắp đặt và đưa vào vận hành.

Theo thông tin từ Hải quan Lào, tại cửa khẩu Đen sa vắn đã hoàn thành xây dựng khu vực kiểm tra chung bao gồm hệ thống kho, mặt bằng kiểm tra hàng hóa, nhà ga nhập cảnh, phòng làm việc đủ để bố trí cho lực lượng hải quan, biên phòng,

các cơ quan kiểm dịch của Việt Nam sang làm thủ tục qua biên giới theo mô hình đã được thống nhất tại Bản ghi nhớ.

3. Cặp cửa khẩu Mộc Bài – Ba vet:

3.1 Lộ trình thực hiện:

Bản ghi nhớ giữa Chính phủ Vương quốc Campuchia và Chính phủ CHXHCN Việt Nam về bước đầu thực hiện CBTA tại cặp cửa khẩu Mộc Bài – Ba vet (Bản ghi nhớ), ký ngày 6/3/2006, quy định mô hình kiểm tra một lần dừng tại cặp cửa khẩu này được thực hiện như sau:

- Bước 1: Hải quan hai nước phối hợp thực hiện kiểm tra thực tế hàng hóa tại khu vực kiểm tra chung. Thời hạn thực hiện: 30/9/2006

- Bước 2: Hải quan hai nước phối hợp thực hiện đầy đủ thủ tục và công tác kiểm tra hải quan tại khu vực kiểm tra chung. Thời hạn thực hiện: 30/9/2007.

- Bước 3: Hải quan, cơ quan Kiểm dịch, Y tế của hai nước phối hợp thực hiện đầy đủ thủ tục và công tác kiểm tra thuộc chức năng tại khu vực kiểm tra chung. Thời hạn thực hiện: 31/3/2008.

- Bước 4: Hải quan, cơ quan Kiểm dịch, Y tế, Xuất nhập cảnh hai nước phối hợp thực hiện đầy đủ thủ tục qua biên giới tại khu vực kiểm tra chung. Thời hạn thực hiện: 30/9/2008.

3.2 Thực tế triển khai:

Ngày 2/6/2009 Hải quan hai nước Việt Nam – Campuchia đã ký Thỏa thuận về thực hiện bước 1 Mô hình kiểm tra một lần dừng tại Mộc Bài – Ba Vet. Tuy nhiên, trong thực tế vẫn chưa triển khai thực hiện được vì lý do chưa xác định được địa điểm bố trí khu vực kiểm tra chung phục vụ cho hoạt động kiểm tra thực tế hàng hóa khi cần thiết.

4. Một số kiến nghị:

Trên cơ sở kết quả đã đạt được trong việc triển khai thực hiện công tác kiểm tra một lần dừng tại các cặp cửa khẩu đã được chỉ định trong thời gian qua, Bộ Tài chính đề nghị Bộ Giao thông vận tải, cơ quan đầu mối của Ủy ban tạo thuận lợi quốc gia (NTFC) Việt Nam xem xét một số việc như sau:

4.1. Đối với việc thực hiện tại cặp cửa khẩu Lào Cai – Hà Khẩu,

Đề nghị NTFC tiến hành khảo sát, đánh giá hiệu quả thực hiện giai đoạn 1 của mô hình. Xem xét sự cần thiết, khả năng triển khai giai đoạn 2, có tính đến những biến động trong hợp tác kinh tế giữa hai nước và trong khu vực trong thời gian qua. Trên cơ sở đó, báo cáo Chính phủ phương án trao đổi với NTFC Trung Quốc về cách thức triển khai tiếp theo nhằm tạo thuận lợi cho vận chuyển hành khách và hàng hóa qua biên giới hai nước.

4.2. Đối với việc thực hiện tại cặp cửa khẩu Lao Bảo – Đen sa văn:

Theo lộ trình thực hiện kiểm tra một cửa, một lần dừng đã được thống nhất giữa Việt Nam và Lào, sau khi thực hiện bước 1, Hải quan hai nước sẽ phối hợp thực hiện bước 2: phối hợp tiến hành thực hiện thủ tục giấy tờ và kiểm tra thực tế hàng hóa (nếu cần thiết) cùng một lúc tại khu vực kiểm tra chung. Như vậy, hàng hóa xuất khẩu từ Việt Nam sang Lào sẽ đi thẳng sang cửa khẩu Đen sa vắn (Lào) để làm thủ tục hải quan qua biên giới; hàng hóa xuất khẩu từ Lào sang Việt Nam sẽ đi thẳng sang cửa khẩu Lao bảo (Việt Nam) để làm thủ tục hải quan qua biên giới. Với cách thức thực hiện như vậy, xét riêng quy trình thủ tục hải quan, khách hàng chỉ phải dừng một lần tại biên giới để hoàn thành thủ tục hải quan của hai nước.

Tuy nhiên, nếu nhìn tổng thể thủ tục (hải quan, kiểm dịch y tế, động thực vật, xuất nhập cảnh) đối với hành khách và hàng hóa qua biên giới, việc chỉ thực hiện bước 2 (Kiểm tra hải quan chung) có thể gây khó khăn cho công tác quản lý biên giới, cũng như gây phiền hà, khó khăn cho doanh nghiệp và hành khách xuất nhập cảnh khi thực hiện thủ tục qua biên giới, cụ thể: doanh nghiệp và hành khách xuất nhập cảnh sẽ đi thẳng sang lãnh thổ nước nhập để làm thủ tục hải quan đối với hàng hóa, sau đó quay lại lãnh thổ nước xuất để hoàn thành các thủ tục kiểm dịch và xuất cảnh, cuối cùng mới sang lãnh thổ nước nhập để hoàn thành thủ tục kiểm dịch và nhập cảnh, kết thúc toàn bộ thủ tục qua biên giới. Với cách thức này, doanh nghiệp và hành khách xuất nhập cảnh phải qua lại biên giới 3 lần mới hoàn thành toàn bộ thủ tục qua biên giới.

Với đánh giá như vậy, Bộ Tài chính cho rằng nếu chỉ thực hiện bước 2 (kiểm tra hải quan chung) thì có thể gây ra những phản ứng không tích cực từ phía doanh nghiệp và hành khách, do mất nhiều thời gian của doanh nghiệp và hành khách phải qua lại biên giới nhiều lần để hoàn thành thủ tục qua biên giới. Trên cơ sở kết quả đạt được trong việc thực hiện bước 1 và điều kiện cơ sở hạ tầng hiện có tại cửa khẩu Lao Bảo và cửa khẩu Đen sa vắn, xét những khó khăn vướng mắc có thể xảy ra khi chỉ thực hiện bước 2, căn cứ vào công văn số 618/VPCP-QHQT ngày 04/02/2012 của Văn phòng Chính phủ về việc tổ chức Hội nghị Thứ trưởng Ngoại giao Việt Nam – Lào – Thái Lan, Bộ Tài chính đề nghị:

Bộ Ngoại giao, với tư cách là cơ quan đầu mối giải quyết các vướng mắc và tạo điều kiện phát triển EWEC báo cáo Thủ tướng Chính phủ chỉ đạo thực hiện đồng thời các bước 2, 3 và 4 của mô hình kiểm tra "một cửa, một lần dừng" trong thời gian tới nhằm tạo thuận lợi thực sự cho doanh nghiệp và hành khách khi làm thủ tục qua biên giới, trước mắt cần thực hiện một số việc sau:

- Đề nghị các Bộ Y tế, Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn, Bộ Quốc phòng (Bộ Tư lệnh Bộ đội Biên phòng) cần khẩn trương rà soát, hoàn chỉnh và thống nhất với các cơ quan đối tác phía Lào những quy trình kỹ thuật cần thiết cho việc phối hợp thực hiện kiểm tra một lần dừng; rà soát và nâng cấp cơ sở hạ tầng, nếu cần, đáp ứng yêu cầu thực hiện kiểm tra một lần dừng. Trên cơ sở đó, báo cáo Chính phủ (thông qua đầu mối Bộ Ngoại giao) thời hạn tham gia thực hiện kiểm tra

một cửa, một lần dừng. Đề nghị Bộ Ngoại giao tổng hợp báo cáo Thủ tướng quyết định thời hạn thực hiện đồng thời các bước 2,3 và 4.

- Để tránh gây khó khăn cho doanh nghiệp và hành khách trong thực hiện thủ tục qua biên giới trong thời gian tới, đề nghị Thủ tướng cho phép kéo dài thời gian thực hiện bước 1 cho đến khi các Bộ/ngành có thể phối hợp thực hiện đồng thời các bước 2,3 và 4.

- Trong cuộc họp Thứ trưởng Ngoại giao ba nước Việt Nam - Lào - Thái Lan sắp tới (từ 05-07/04/2012), đề nghị Bộ Ngoại giao kiến nghị với phía Lào thống nhất đồng thời triển khai thực hiện các bước 2, 3, và 4 của mô hình kiểm tra một cửa một lần dừng tại cặp cửa khẩu Lao Bảo – Đen sa văn.

4.3. Đối với việc thực hiện tại cặp cửa khẩu Mộc Bài – Ba Vet, đề nghị NTFC báo cáo Chính phủ:

- Phương án làm việc với NTFC Campuchia về địa điểm bố trí khu vực kiểm tra chung tại cửa khẩu Ba Vet đáp ứng yêu cầu của công tác kiểm tra một lần dừng và tạo thuận lợi cho việc làm thủ tục qua biên giới.

- Bố trí vốn đầu tư cho dự án xây dựng khu vực kiểm tra chung chính thức đặt trên lãnh thổ Việt Nam đã được UBND Tỉnh Tây Ninh phê duyệt và do Ban quản lý kinh tế Tây Ninh thực hiện.

Trân trọng cảm ơn sự phối hợp của quý Bộ./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Vụ Pháp chế;
- Vụ Chính sách thuế;
- Cục HQ tỉnh: Lào Cai, Quảng Trị và Tây Ninh;
- Lưu: VT, TCHQ. (6)

**KT. BỘ TRƯỞNG
THỨ TRƯỞNG**

Đỗ Hoàng Anh Tuấn

09555109

LawSoft * Tel: +84-8-3845 6684 * www.ThuVienPhapLuat.com